

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Географічний факультет
Кафедра туризму

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
для написання студентських наукових робіт
(курсіві, бакалаврські та магістерські)

Для студентів спеціальності
241- «Готельно-ресторанна справа»
242 – «Туризм»

Львів
ЛНУ ім. Івана Франка
2023

*Рекомендовано до друку
Вченою радою географічного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка.
Протокол №8 від 14.02.2023р.*

Рецензент:

д.і.н., проф., завідувачка кафедри європейських
та регіональних студій, *Н. В. Антонюк*
(Львівський національний університет імені Івана Франка)

Уклали:

д.е.н., проф. *М. П. Мальська*;
к.е.н., доц. *В. В. Худо*;
к.г.н., доц. *Н. М. Паньків*

Мальська М.П., Худо В.В., Паньків Н.М. Навчально-методичні вказівки для написання студентських наукових робіт (курсів, бакалаврські та магістерські) для студентів спеціальності 241«Готельно-ресторанна справа», 242 «Туризм». – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. - 70 с.

Адреса кафедри туризму: вул. Дорошенка, 41 кімн. 4,
Львів 79000; тел.+380 (32) 239-46-03
E-mail: tourism.dep.geography@lnu.edu.ua

ЗМІСТ

Вступ	5
1. Загальна характеристика студентських наукових робіт	7
2. Основні вимоги до написання та оформлення студентських наукових робіт	13
2.1. Загальні положення	13
2.2. Послідовність виконання роботи.....	14
2.2.1. Вибір теми	14
2.2.2. Складання змісту роботи.....	15
2.2.3. Вивчення літературних джерел, опрацювання фактичного та статистичного матеріалу	16
2.3. Обсяг та основні вимоги до тексту наукових робіт ..	17
2.4. Порядок оформлення ілюстрацій і таблиць	21
3. Структура роботи	26
3.1. Титульний аркуш.....	26
3.2. Зміст	27
3.3. Перелік умовних позначень	27
3.4. Вступ	28
3.5. Основна частина.....	31
3.6. Висновки.....	32
3.7. Список використаних джерел і літератури	33
3.8. Додатки	33
4. Порядок оформлення списку використаних джерел...	35
4.1. Порядок подання літературних джерел у бібліографічному переліку	35
4.2. Регламентація опису друкованих творів.....	36
4.3. Складові частини бібліографічного опису	37
4.4. Бібліографічний опис книги	40

4.5. Бібліографічний опис наукових робіт, розповсюджених на правах рукопису	41
4.6. Аналітичний бібліографічний опис	42
4.6.1. Бібліографічний опис статей, опублікованих у журналах	42
4.6.2. Бібліографічний опис газетних статей	42
4.6.3. Бібліографічний опис статей, опублікованих у неперіодичних виданнях	42
4.6.4. Бібліографічний опис частини твору	43
4.7. Бібліографічний опис джерел, опублікованих у комп'ютерній мережі Інтернет	43
5. Реферат іноземною мовою	45
6. Підготовка до захисту та захист роботи	46
7. Керівництво студентськими науковими роботами, їх рецензування	51
8. Список використаних джерел і літератури	53
Додаток А. Зразок титульного аркуша курсової та кваліфікаційної робіт	55
Додаток В. Приклади оформлення бібліографічного списку використаних джерел у наукових роботах	56
Додаток С. Титульний аркуш реферату магістерської роботи (оформляється іноземною мовою)	64
Додаток D. Зразки змісту курсової, бакалаврської та магістерської роботи	65
Додаток Е. Завдання до кваліфікаційної роботи студента	67
Додаток Є. Приклад тематики кваліфікаційних робіт	70

ВСТУП

Більшість європейських країн, підписавши Болонську декларацію (1999), запровадили, впроваджують або планують впровадити систему вищої освіти, яка полягає в послідовному здобутті ступенів «бакалавр», «магістр», «доктор філософії» і «доктор наук». Структура «бакалавр/магістр» стала світовим стандартом. Її прийняття сприятиме визнанню європейських ступенів як у самій Європі, так й у світі, і зробить українські вищі навчальні заклади привабливішими для тих студентів, які бажають навчатися в за кордоном.

Студенти географічного факультету підтверджують рівень своєї професійної підготовки, засвідчують готовність до самостійної дослідницької праці у процесі підготовки та написання наукових робіт, що є визначальним кваліфікаційним свідченням їхньої відповідності певному освітньо-кваліфікаційному рівню. Після розподілу за спеціалізаціями на третьому та четвертому курсі студенти виконують і захищають курсову роботу, на четвертому – бакалаврську, на другому курсі магістерської програми – магістерську (для підтвердження рівня магістра). Курсова робота, випускна кваліфікаційна робота бакалаврів та магістрів – це науково-методичний документ, який містить вичерпну систематизовану інформацію за обраною темою, передбачає виклад матеріалу на основі спеціально підібраної та опрацьованої літератури, самостійно проведеного дослідження. Іншими словами, кваліфікаційна робота – це рукопис, результат наукового дослідження, виконаний для об'єктивного контролю ступеня сформованості умінь та знань студентів, що відображає здатність вирішувати типові задачі та проблеми організаційної, управлінської і виконавчої (технологічної, операторської) діяльності.

Це підсумок самостійного індивідуального навчання студента, наукове дослідження, яким підсумовується результат вивчення дисциплін, передбачених навчальним планом підготовки за спеціальністю «Готельно-ресторанна справа» та «Туризм», та проходження усіх навчальних та виробничих практик, зокрема, у підсумку, переддипломної практики. За результатами захисту кваліфікаційної роботи та успішного складання комплексного іспиту зі спеціальності державна екзаменаційна комісія (ДЕК) приймає рішення про присвоєння її автору кваліфікації та видачі диплома бакалавра чи магістра.

У методичних рекомендаціях охарактеризовано окремі види кваліфікаційних робіт студентів (курсову, бакалаврську, магістерську), розкрито послідовність їх виконання, основні вимоги до написання та оформлення, порядок підготовки до захисту, сутність наукового керівництва роботою та її рецензування. Всі рекомендації викладено відповідно до чинних нормативних актів Міністерства освіти і науки України, що регламентують підготовку бакалаврів і магістрів у системі багатоступеневої освіти в Україні.

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ РОБІТ

Науково-дослідна робота студентів є найважливішим аспектом формування особистості майбутнього науковця та фахівця належної кваліфікації, засіб відбору кадрів для підготовки молодих учених, збереження та відновлення наукових шкіл. Важливими складовими науково-дослідної роботи студентів є виконання та захист кваліфікаційної роботи – як завершальний етап навчання студента у вищому навчальному закладі, форми державної атестації випускників. Підготовці кваліфікаційної роботи передуює виконання курсових робіт на третьому та четвертому курсах навчання, завдання яких – навчити студента самостійно працювати з різними видами джерел інформації, узагальнювати та оформляти їх згідно вимог.

Курсова робота – це самостійне навчально-наукове дослідження студента, яке виконується з певного курсу.

Згідно з Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах України курсова робота виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, які студенти здобули за час навчання, їх застосування для комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Курсова робота допомагає студентові систематизувати отримані теоретичні знання з вивченої дисципліни, перевірити якість цих знань; оволодіти первинними навичками проведення сучасних досліджень.

Курсова робота є лише творчою спробою, що допомагає виявити науковий потенціал студента, його здатність самостійно осмислити проблему, а також вміння опрацювати, аналізувати та систематизувати джерельну базу, формулювати висновки та рекомендації. Тому ця робота має передусім емпіричний характер (інколи аналітичний). Темі курсових робіт, які пропонує кафедра, сформульовані у такий спосіб, що дають змогу вирішити поставлене перед студентом наукове завдання у формі поглибленого реферування кількох важливих праць або співставлення певних наукових концепцій. Важливим у процесі написання курсової є набуття студентом практичних дослідницьких навичок, вміння опрацювати та систематизувати джерела з досліджуваної проблематики, робити власні узагальнення та логічні висновки, а також оформлювати основні частини роботи згідно з усталеними вимогами. На даному етапі написання наукових робіт ставиться за мету навчити студентів застосовувати елементарні дослідницькі прийоми та методи, розуміти суть і принципи методології наукової праці як такої, чітко розмежувавши її з іншими сферами та формами інтелектуального самовираження.

У курсовій роботі студент повинен відобразити наступне:

- знання літератури з обраної теми дослідження, аналіз сучасного стану її опрацьованості;
- вміння розв'язувати актуальні проблеми розвитку туризму;
- чітко розуміти та характеризувати об'єкт та предмет дослідження, узагальнювати результати, формулювати висновки;
- вміння оформити роботу згідно вимог.

Обравши тему, студент самостійно розробляє зміст курсової роботи (консультуючись з науковим керівником), продумує хід виконання наукового дослідження. Курсова робота виконується

впродовж п'ятого та сьомого навчальних семестрів. Календарний план із зазначенням терміну для вибору теми, затвердження змісту, виконання окремих розділів та роботи в цілому, а також дата захисту затверджується на засіданні кафедри та доводиться до відома студентів не пізніше 20 вересня. Дотримання студентом усіх вимог до оформлення курсової роботи сприяє вихованню в нього належного стилю роботи, виховує вимогливість до себе, прищеплює певні навички до ведення наукового дослідження, що буде йому корисним у роботі над бакалаврською або магістерською роботою.

Кваліфікаційна робота бакалаврського рівня, що виконується на четвертому році навчання продовжує, розвиває та закріплює дослідницькі аналітичні навички, вироблені студентами у попередні роки навчання. Зазначимо, що від попередньої курсової роботи бакалаврська відрізняється не лише більшим обсягом, але й поглибленою аналітичністю, складністю проблеми, осмисленим застосуванням дослідницьких методів, ґрунтовним знанням наукової літератури з вибраної проблематики, свідченням чого є кваліфіковано зроблений у першому, зазвичай, методологічному розділі огляд спеціальної літератури.

Бакалаврська робота – це кваліфікаційне навчально-наукове дослідження студента, що має комплексний характер і пов'язана з використанням його набутих за час навчання знань, умінь і навичок зі спеціальних дисциплін.

Написання бакалаврської роботи передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності, а також застосування їх для вирішення конкретних наукових або виробничих завдань.

До основних вимог, що ставляться до бакалаврських робіт належать:

- вказати актуальність теми, її вивченість у вітчизняній та зарубіжній науковій літературі;

- проаналізувати монографічні та періодичні видання з теми;
- чітко визначити предмет, об'єкт, мету та завдання дослідження;
- вказати методи наукового дослідження, що застосовувалися автором;
- узагальнити результати дослідження, обґрунтувати висновки та практичні рекомендації.

Загалом курсова (бакалаврська) робота повинна виявити рівень загальнонаукової та спеціальної підготовки студента

Магістр – це освітньо-кваліфікаційний рівень фахівця, який на основі кваліфікації бакалавра здобув спеціальні уміння та знання інноваційного характеру, має певний досвід їх застосування для вирішення нових проблемних професійних завдань у визначеній галузі.

Магістерською роботою студент завершує свою навчальну та наукову підготовку в університеті. Вона повинна засвідчити професійну зрілість випускника, виявити його загальнонаукову та спеціальну підготовку, довести вміння самостійно застосувати здобуті знання для розв'язання конкретних наукових і практичних завдань.

Магістерська робота є найскладнішою студентською науковою роботою, вона повинна стати повноцінним та якісним науковим продуктом, створеним на основі попередньо набутих знань. Вона ідентифікується як навчально-дослідницька праця, змістовим наповненням якої є моделювання більш-менш відомих рішень, а її тематика та науковий рівень повинні відповідати освітньо-професійній програмі навчання. Студент повинен чіткіше формулювати та глибше вирішувати поставлене перед собою наукове завдання, застосовуючи кілька наукових методів, які повинні скласти самостійну та повноцінну наукову розвід-

ку, пов'язану із тим колом проблем, які закономірно виникають у процесі системного вивчення студентом власного творчого доробку. Основне завдання автора магістерської роботи – продемонструвати рівень своєї наукової кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук, аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень.

Курсові, бакалаврські та магістерські роботи мають свою специфіку, їхні деталі завжди потрібно узгоджувати з науковим керівником. Щодо структури, методики написання та оформлення вони мають схожі риси, тому будуть проаналізовані спільно.

Написання випускної кваліфікаційної роботи, її належний захист перед Державною екзаменаційною комісією (ДЕК) – один із головних етапів державної атестації випускників.

Оформлення роботи у спосіб, що не відповідає встановленим вимогам може істотно вплинути на остаточну оцінку роботи. Якщо допущені значні відхилення від загальних вимог, тоді робота взагалі може бути недопущена до захисту. Тому студентові слід приділити належну увагу щодо оформлення роботи та її структури.

Робота виконується державною мовою України.

Курсову, бакалаврську та магістерську роботи необхідно викласти гарною літературною мовою, в науково-розповідному стилі, без зловживань науковими термінами. Важливо пам'ятати, що в науковій термінології немає синонімів - інше слово має інше значення.

Головною вимогою до студентів, які працюють над курсовими, бакалаврськими та магістерськими роботами, є самостійне виконання цих робіт.

Варто нагадати, що кожна надрукована на папері (компакт-диску чи інших носіях) або у всевітній комп'ютерній мережі думка має власника, а її несанкціоноване використання є кра-

діжкою чужої інтелектуальної власності, за що передбачено покарання. Тому необхідно бути надзвичайно уважним, цитуючи українські публікації, викладаючи зміст чужоземних оригіналів, використовуючи інформацію з Internet. Курсову роботу, в якій виявлено ознаки плагіату знімають з розгляду, а її авторів виставляють оцінку «незадовільно». Студент пише нову курсову роботу на іншу тему. Бакалаврську та магістерську роботу з ознаками плагіату рішенням Державної екзаменаційної комісії також знімають з розгляду, виставляють незадовільну оцінку, а захист нової (написаної на іншу тему) роботи можливий не швидше, ніж через рік.

Запропоновані навчально-методичні матеріали покликані допомогти студентам в оформленні, написанні та підготовці до захисту наукової роботи.

2. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ РОБІТ

2.1. Загальні положення. Перед виконанням наукової роботи студент повинен ознайомитися з основними вимогами щодо її написання та оформлення. Будь-яка студентська наукова робота повинна мати ознаки самостійного дослідження. Важливо також, щоб науковому дослідженню та написанню були притаманні: чіткість і логічна послідовність викладення матеріалу; переконливість аргументації; стислість і точність формулювань, які виключають можливість неоднозначного тлумачення; конкретність викладення результатів дослідження; обґрунтованість рекомендацій та пропозицій.

Після обрання теми наукової роботи студент повинен поставити мету та визначити основні завдання, які він прагне виконати для того щоб ґрунтовно дослідити тему. Написання курсової (бакалаврської, магістерської) роботи починається з визначення та висвітлення основного питання кожного розділу. Матеріал роботи може бути вичерпним, а зміст правильно розкритим, якщо студент попередньо вивчив наукові праці українських і зарубіжних вчених з досліджуваної ним проблеми. У процесі написання роботи студент повинен обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичує цитати, матеріали або окремі результати.

У роботі повинні бути відображені: актуальність тематики та відповідність до сучасного стану науки; обґрунтування вибраного напрямку досліджень та методів якими ці дослідження здійснюються; аналіз та узагальнення існуючих результатів;

наукова та практична цінність виконаної роботи. Вміння письмово теоретично обґрунтовано подати матеріал свідчить про сформованість знань студента, їх систематизацію та свідоме засвоєння. Курсова (бакалаврська, магістерська) робота повинні бути написані літературною мовою, з використанням наукової термінології, без зловживання цитатами, запозиченими із статей, підручників та з електронних джерел.

2.2. Послідовність виконання роботи передбачає виділення часу для написання та оформлення роботи, дотримання встановлених термінів та обсягів. Від чітко запланованих основних етапів підготовки курсової (бакалаврської, магістерської) роботи залежить хід її виконання та вчасне подання на кафедру.

2.2.1. Вибір теми

Студенти самостійно обирають тему курсової (бакалаврської, магістерської) роботи із запропонованого кафедрою переліку. Допускається внесення додаткових тем, враховуючи пропозиції студентів, але у такому випадку студент має узгодити обрану тему з науковим керівником – викладачем кафедри. З переліку тем бажано обирати ту, яка найповніше відповідає навчально-виробничим інтересам і здібностям студента. Перевага надається темі, у процесі опрацювання якої автор може максимально виявити особисту творчість та ініціативи. Загалом тема повинна відповідати наступним критеріям:

- мотивувати та формувати творчу активність, пізнавальний інтерес у студента;
- бути актуальною щодо сучасних тенденцій розвитку науки і практики;
- оригінальність, необхідність розвитку окремих теоретичних положень, удосконалення методики, вирішення конкретних завдань в межах визначеної проблеми;

- у формулюванні відображати об'єкт та предмет дослідження;
- інформаційна база для виконання роботи повинна бути доступною, новітньою та в необхідному обсязі.

Назва роботи повинна бути, по можливості, короткою, вказувати на існуючу проблему, відповідати спеціальностям «туризм» і «готельно-ресторанна справа». На консультації з науковим керівником уточнюються тема роботи, зміст дослідження, інструментарій, методи, література та ін. Основна вимога полягає у тому, щоб тема наукової роботи не співпадала із темами, висвітленими у навчальній літературі та не повторювала тематики попередніх, вже захищених, бакалаврських і магістерських робіт. Такий підхід зорієнтований на стимулювання самостійного творчого наукового дослідження.

2.2.2. Складання змісту роботи

Обравши тему, ознайомившись із літературою, студентові необхідно приступити до складання змісту свого наукового дослідження, який у процесі роботи може уточнюватися. Ще до початку роботи над текстом зміст обов'язково необхідно узгодити з науковим керівником. За необхідності, керівник допомагає його правильно висвітлити.

Курсова робота, зазвичай, має простий зміст, який охоплює вступ, основну частину із 3-4 питань, висновки, список використаних джерел і, за необхідності, додатки. Бакалаврська та магістерська робота обов'язково повинні мати складний зміст, складовими якого є вступ, 3-4 розділи, що включають кілька підрозділів, а також висновки, список використаних джерел, і додатки, за необхідності.

Зміст допомагає ескізно представити досліджувану проблематику, викладену у логічному порядку питань, за якими надалі

буде систематизуватися увесь зібраний фактичний матеріал. У творчому дослідженні зміст завжди має динамічний характер і може уточнюватися в процесі дослідження студентом конкретної теми. Наукове дослідження не може проводитися без змісту. Лише планове дослідження дає змогу глибоко пізнавати закономірності досліджуваної проблеми.

2.2.3. Вивчення літературних джерел, опрацювання фактичного та статистичного матеріалу

Робота над курсовою (бакалаврською, магістерською) роботою розпочинається з пошуку та опрацювання літератури, що стосується тематики дослідження. Необхідно переглянути всі види джерел, зміст яких пов'язаний з темою дослідження. До них належать матеріали, надруковані в різних вітчизняних і зарубіжних виданнях (підручники, посібники, монографії, наукові статті, періодичні видання). Основними завданнями огляду літератури є: ознайомлення з матеріалами за темою, вибір найцікавіших досліджень та найсуттєвіших результатів; виявлення напрямів дослідження та отримання вихідного матеріалу для написання роботи.

Пошук літератури слід розпочати з відділів каталогів та періодики наукових бібліотек. Студентів обслуговують такі бібліотеки: бібліотека географічного факультету (вул. Дорошенка, 41), Наукова бібліотека Львівського університету ім. Івана Франка (вул. Драгоманова, 5), а також Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України (вул. Стефаника, 2). Всі ці бібліотеки мають також можливість доступу до електронних каталогів, через мережу Інтернет.

Підбираючи літературу для дослідження, варто переглянути наступні періодичні видання, що стосуються політики, економіки, права окремих країн світу та міжнародного туризму:

«Політика і час», «Стратегічна панорама», «Економіка України», «Міжнародний туризм», «Український туризм», «Географія та туризм», «Академія гостинності» тощо.

Дослідження міжнародного туризму, економіки туризму, політики країн в галузі туризму потребує збору фактичного та статистичного матеріалу та його самостійного опрацювання. Це стосується насамперед статистики, що публікується у статистичних довідниках різних країн. Дані необхідно наводити в однакових одиницях виміру: абсолютних (млн.грн, тис. дол. США, т, м, шт.) або відносних (%). Допускаються лише загальноприйнятні скорочення, а символи, які використовуються в англомовних джерелах повинні бути наведені відповідно до українських норм. Наприклад, не \$ 100000, а 100 тис. дол. США.

Статистичні відомості, як правило, необхідно наводити у вигляді таблиць, вказавши джерело.

2.3. Обсяг та основні вимоги до тексту наукових робіт

Курсову (бакалаврську, магістерську) роботу набирають на комп'ютері через 1,5 міжрядкових інтервали (29-30 рядків на сторінці) і друкують на принтері з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм). Мінімальна висота шрифту 1,8 мм. Можна також використовувати для таблиць та ілюстрацій папір формату А3. Обсяг курсової роботи – 24-30 сторінок (40 000 знаків = 1 авт. аркуш).

Кваліфікаційна робота магістра оформлюється відповідно до державного стандарту України «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення» ДСТУ 3008-95. Рекомендований обсяг бакалаврської роботи – 50-60 сторінок, магістерської – від 80 сторінок до 120 сторінок. Обсяг може відхилятися в межах не більше +/- 10%. В облікований обсяг роботи не включають список використаних джерел і літератури, а також додатки.

Кваліфікаційна робота обов'язково містить власне емпіричне дослідження автора. Співвідношення теоретичної та практичної частини: 40 % обсягу тексту становить теоретична частина і 60% - опис емпіричного дослідження. У застосуванні методів дослідження їхня мінімальна кількість повинна становити – 5. Обов'язкове використання методів статистичного опрацювання відомостей. Стиль викладу кваліфікаційної роботи – науковий, чіткий та лаконічний, без ліричних та емоційних відступів, орфографічних та граматичних помилок. Послідовність викладу матеріалу логічна.

Друкуючи роботу, залишають поля: ліве – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє і нижнє – не менше 20 мм. Оптимально залишати поля: ліве – 3 см, праве – 1,5 см, верхнє і нижнє – 2 см. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту роботи повинна бути однорідною, чорний шрифт середньої насиченості з міжрядковим інтервалом 1,5, відступ абзацу – 1,25 см. Стандарт комп'ютерного шрифту: Times New Roman, розмір 14.

Ілюстративні матеріали повинні відповідати форматіві А4, їх включають до загальної нумерації сторінок роботи, якщо вони розміщуються по тексту роботи, або розміщують, зазвичай, у додатках.

Текст основної частини роботи поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти. Кожну структурну частину роботи починають з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту.

Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. В кінці заголовка крапки не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Після заголовка (за винятком заголовка

пункту) та текстом пропускають один рядок. Кожну структурну частину роботи треба починати з нової сторінки (зміст, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел і літератури).

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знаку №.

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять. Бланк завдання на магістерську роботу в нумерацію не включається. Нумерацію починають зі сторінки «ВСТУП», на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Зміст, перелік умовних позначень, перші сторінки вступу, висновків, списку використаних джерел і літератури, розділів не нумерують, але включають у загальну нумерацію. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи (параграфи) нумерують у межах кожного розділу. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу. В окремих випадках у бакалаврських і магістерських роботах підрозділи можуть бути поділені на пункти. Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку записують заголовок пункту.

Ілюстрації (схеми, графіки, карти, фотографії) і таблиці необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Таблиці, рисунки, розміри яких більші за формат А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або у додатках.

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

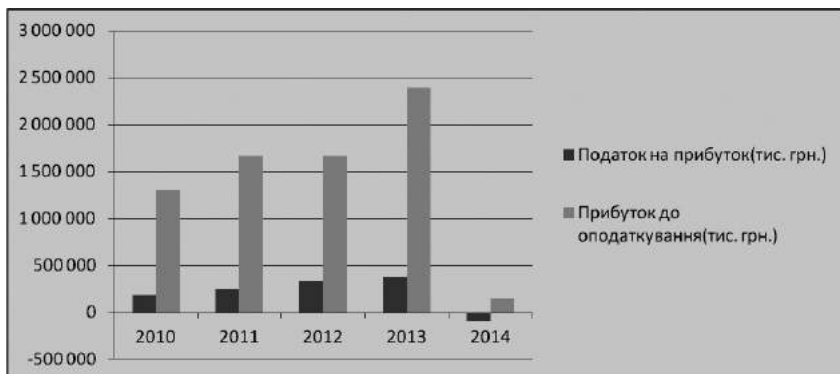

Рис. 1.2. Динаміка величини податку на прибуток туроператора «Візит»*[]
* - назва туроператора умовна

В роботах обов'язково подавати посилання на джерела та літературу, використану у процесі написання роботи. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього. Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок з джерел, на які посилаються в роботі. Посилання в тексті подають у квадратних дужках [] або використовують посторінкові виноски, в яких вказуються вихідні дані видання,

на яке посилається автор. Посилаються на джерело та сторінку (крім газетних статей і випадків, коли посилаються на джерело загалом). Наприклад:

1. «Термін «європейський» поєднує в собі геоісторичні та культурні складові, які разом сприяють окресленню європейської ідентичності» [3, С. 55]
2. «Проблеми міжнародного туризму на сучасному етапі» розглядаються у працях [1, 2, 7].
3. «У 2021 р. Україну відвідали 4,3 млн туристів з різних країн світу, та 14,7 млн наших громадян виїхали з туристською метою за межі країни» [1, С. 5]

Цифри в [] відповідають порядковому номеру джерела у списку використаних джерел і літератури.

Студентські кваліфікаційні роботи брошурують у тверду палітурку. Курсові роботи допускається зшивати в м'якій оправі (з'єднання спіраллю, термопалітурки тощо). Бакалаврські та магістерські роботи подаються лише у твердій палітурці.

2.4. Порядок оформлення ілюстративного матеріалу, таблиць і формул. Під час захисту наукової роботи студент може використовувати ілюстративний матеріал (таблиці, схеми, графіки, діаграми, карти та фотознімки). Фотознімки розміром меншим за формат А4 необхідно наклеїти на аркуші білого паперу (формат А4). Ілюстративний матеріал повинен мати назву, яку записують після номера ілюстрації, за потреби його доповнюють пояснювальними даними (текст під рисунком). Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно у межах розділу (це не стосується тих, що подані у додатках). Номер рисунка складається з номера розділу та порядкового номера (у межах розділу). Наприклад:

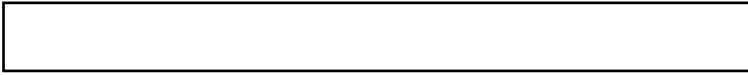

Рис. 1.3. Назва (тобто третій рисунок першого розділу) [посилання]

У текстовій частині роботи таблиці та ілюстрації розміщують відразу після посилання на них або на наступній сторінці.

Цифровий матеріал часто наводять у таблицях, в яких інформація групується в рядки і графи, відокремлені одна від одної вертикальними та горизонтальними лініями.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу).

Якщо в КР одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

При переносі частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.2».

Після таблиці або рисунку має бути зазначено посилання на літературу.

Після тексту таблиці або рисунку пишеться 10-м розміром шрифту «Джерело: Назва літературного джерела». Наприклад:

*Джерело: Марта Мальська, Наталія Паньків. Туристично-ресурсний потенціал території : підручник / Марта Мальська, Наталія Паньків. – Київ : Видавець ФОП Піча Ю. В., 2022. – 534 с.

Якщо це розробка автора, то після таблиці або рисунку пишеться, наприклад «Джерело: складено автором за даними і подається назва джерела».

Наприклад:

Таблиця 1.2

Об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні*

Назва	Місцезнаходження	Час створення	Час внесення до списку	№
1. Київський Софійський собор	м. Київ	11 століття	1990	527
2. Києвсько-Печерська Лавра	м. Київ	1051 р.	1990	527
3. Ансамбль історичного центру Львова	м. Львів	1256 р.	1998	865
4. Пункти геодезичної дуги Струве	Хмельницька і Одеська області	1816-1855 р.р	2005	1187
5. Букові праліси Карпат	Українські та Словацькі Карпати	-	2007	1133
6. Резиденція митрополитів Буковини та Далмації	м. Чернівці	1864-1882	2011	-
7. Дерев'яні церкви карпатського регіону України та Польщі	В Україні- Львівська, Івано-Франківська, Закарпатська області	16-18ст.	2013	-
8. Херсонес Таврійський	м. Севастополь	IVст. до н.е.- XII ст. н.е.	2013	-
9. Петриківський декоративний живопис	Дніпропетровська та Полтавська області	XVIII ст.	2013	-
10. Український борщ	Україна в регіональному аспекті	-	2022	-
11. Гуцульська Бринзя	Українські Карпати	-	2022	-

Паньків Н. Туристичне ресурсознавство : навч. посібник / Наталія Паньків. – Львів : Український бестселер, 2011. – 238 с.

*Джерело: [...]

У текстовій частині роботи повинні бути посилання на усі таблиці, наприклад: «... у табл.1.1», «див.табл.1.2».

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів формул, які використовуються у роботі для підтвердження правильності проведених розрахунків і досліджень, треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони подані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Рівняння і формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Наприклад:

$$NPV = -C_0 + \sum_{t=0}^n \frac{C_t}{(1+r)^t} \quad (2.1)$$

Вище і нижче від кожної формули потрібно залишити хоч один вільний рядок. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знаку рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (x) і ділення (:).

Формули (якщо їх більше ніж одна) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого берега аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (2.1) (перша формула другого розділу). Посилання на формули вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад «... у формулі (2.1)».

Ілюстративний матеріал, який використовують під час захисту роботи для наочності проведеного дослідження виконують самостійно на білому аркуші формату А1, або файл, коли

є можливість застосувати ноутбук-проектор або інтерактивну дошку. Основною вимогою до ілюстрацій є величина шрифту (бажано, щоби інформацію можна було прочитати з останньої парти аудиторії, в якій відбуватиметься захист).

3. СТРУКТУРА РОБОТИ

Основними елементами тексту курсової (бакалаврської, магістерської) роботи є такі: титульний аркуш; зміст; перелік умовних позначень, символів, одиниць скорочень і термінів (за необхідності); вступ; основна частина (суть роботи); висновки; список використаних джерел і літератури (перелік посилань); додатки (за необхідності).

3.1. Титульний аркуш є першою сторінкою роботи, на якому вказують:

- найменування вищого навчального закладу, факультету, кафедри, де виконана робота;
- повна назва теми (повинна збігатися з назвою у протоколі засідання вченої ради факультету);
- прізвище, ім'я, по батькові автора, курс, група в якій він (вона) навчається;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника;
- місто та рік подання роботи до захисту.

Після виконання кваліфікаційної роботи, студент та керівник ставлять підписи на титульному аркуші.

З цього аркуша починається загальна нумерація сторінок роботи, але номер сторінки на ньому не вказується. Приклад оформлення титульного аркуша наведено у додатку 1.

Після титульного аркуша підшивають заповнений бланк *завдання на магістерську роботу*, підписаний завідувачем кафедри і науковим керівником. Завдання видає завідувач кафедри у лютому-березні поточного року, його не включають до загальної нумерації сторінок і не згадують у змісті. Приклад оформлення завдання представлено в Додатку 5.

3.2. Зміст подають безпосередньо після титульного аркуша, починаючи з нової сторінки. До змісту включають структурні елементи у такому порядку: перелік умовних позначень, символів, одиниць скорочень і термінів (за необхідності); вступ; послідовно перелічені найменування всіх розділів, підрозділів і пунктів роботи; висновки; список використаних джерел і літератури; назви додатків і номери сторінок, які містять початок відповідного матеріалу. Всі розділи та підрозділи, що є у змісті, необхідно виділити у тексті заголовками та підзаголовками.

Зразок змісту наведено у додатку В.

3.3. Перелік умовних позначень складають за умови повторення у тексті більше трьох разів таких позначень (символів, абрєвіатури, скорочень), що не є загальноприйнятими. Цей перелік розміщують безпосередньо після змісту, починаючи з нової сторінки. Інакше – розшифровку цих елементів наводять у тексті там, де вперше згадують. У випадку, коли у роботі використовуються специфічна термінологія або вживаються маловідомі скорочення, нові символи, позначення і таке інше, то їхній перелік може бути поданий у вигляді окремого списку, що розміщують перед вступом. Перелік друкують двома колонками, у них зліва за абеткою наводять скорочення, справа – детальне тлумачення.

3.4. Вступ розташовують після переліку умовних позначень (якщо він є), починаючи з нової сторінки. У вступі до курсової (бакалаврської, магістерської) роботи розкривають сутність і стан наукової задачі, її значущість, підстави та вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження.

Далі подають загальну характеристику роботи у рекомендованій нижче послідовності.

У вступі коротко подають оцінку сучасного стану досліджуваної проблеми, обґрунтування вибраної теми та необхідності проведення досліджень, зазначаючи: практично розв'язані задачі; прогалини знань, що існують у даній галузі; провідних вчених і фахівців галузі; актуальність та новизну теми; її практичну значущість; взаємозв'язок з іншими роботами. Вказують на зв'язок обраної теми із напрямками наукових досліджень кафедри країнознавства і міжнародного туризму Львівського національного університету імені Івана Франка, а також із державними планами та програмами.

Складовою частиною вступу бакалаврської (магістерської) роботи є актуальність обраної теми, яка характеризує співвідношення між тим, що вже відомо і що досліджується студентом уперше.

Актуальність (лат. *actualis* – дієвість) теми – це важливість, істотне значення, відповідність теми дослідження сучасним потребам певної галузі науки та перспективам її розвитку. Обґрунтування актуальності теми повинно бути стислим і логічним, висвітлювати сутність проблеми дослідження, її значення для подальшого розвитку певної галузі науки, доцільність роботи студента, її відмінність у порівнянні з відомими розв'язаннями проблеми.

Після цього чітко формулюють мету роботи та завдання, які необхідно вирішити відповідно до поставленої мети.

Мета дослідження – це поставлена кінцева мета, результат, на досягнення якого спрямоване дослідження. Вона повинна узгоджуватися з назвою роботи. Формулюючи мету, не рекомендується вживати такі вирази, як: «обґрунтування та розробка принципів.....», «дослідження», «вивчення...», оскільки вони вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Між метою і кінцевим результатом роботи повинен бути тісний зв'язок. У висновках роботи необхідно чітко зазначити про досягнення мети та виконання поставлених завдань.

Мета дослідження реалізується через конкретні **завдання**, які можуть включати такі складові:

- вирішення певних теоретичних питань (зокрема, виявлення сутності понять, процесів і явищ, подальше вдосконалення їх вивчення тощо);
- всебічне вивчення способів вирішення досліджуваної проблеми, виявлення її сучасного стану, існуючих недоліків і труднощів, типових особливостей передового досвіду;
- визначення та обґрунтування необхідної системи заходів щодо вирішення проблеми;
- розробка методичних рекомендацій і пропозицій щодо використання результатів дослідження на практиці, наприклад у роботі відповідних установ (організацій).

Завдання дослідження формулюють у формі переліку дій: «вивчити...», «охарактеризувати...», «проаналізувати...», «обґрунтувати...», «визначити...», «встановити...» та ін.

Мета пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, а також з його кінцевим результатом і шляхом його досягнення. Обов'язковим елементом вступу до бакалаврської та магістер-

ської роботи є вказаний об'єкт і предмет дослідження, науково обґрунтоване їх визначення є не формальною, а змістовною частиною роботи.

Об'єкт – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію та обирається для вивчення; частина об'єктивної реальності, яка на даному етапі стає предметом практичної і теоретичної діяльності людини як соціальної істоти (суб'єкта).

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта; є таким елементом дослідження, що включає сукупність властивостей і відношень об'єкта, опосередкованих людиною (суб'єктом) у процесі дослідження з певною метою в конкретних умовах.

Об'єкт і предмет дослідження, як категорії наукового процесу, співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження.

Методи дослідження, використані для досягнення поставленої в роботі мети, зазначають також у вступі. Їх коротко перераховують та змістовно визначають, що саме досліджувалося тим чи іншим методом.

У магістерській роботі подають коротку анотацію нових наукових положень (практичних рекомендацій), запропонованих автором особисто. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих уже раніше, описати **ступінь новизни** (вперше отримано, досліджено, удосконалено, проаналізовано).

У магістерській роботі, що має теоретичне значення, треба подати відомості про наукове використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання, а в роботі, що має прикладне значення, – відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації щодо їхнього використання. Якщо студент виступав за результатами свого дослідження на наукових конференціях або має відповідні публікації, то про це слід написати у вступі.

Апробація результатів роботи (при наявності). Зазначається участь студента у наукових з'їздах, конференціях, доповідях з представлення результатів кваліфікаційної роботи.

На завершення вступу необхідно вказати основні джерела отримання інформації (офіційні, наукові, літературні, бібліографічні) та коротко охарактеризувати структурні елементи роботи. Обсяг вступу не повинен перевищувати 3-4 сторінки.

3.5. Основна частина. Суть роботи викладають, поділяючи матеріал на розділи. Кожний розділ починають з нової сторінки. Зміст розділів основної частини повинен відповідати темі роботи та повністю її розкривати.

У розділах основної частини подають:

- огляд літератури за темою і вибір напрямків досліджень;
- виклад загальної методики і основних методів досліджень;
- відомості про проведені дослідження (теоретичні чи експериментальні);
- аналіз та узагальнення результатів досліджень.

У першому розділі, як правило, де подають огляд літератури, окреслюють основні етапи розвитку наукової думки за своєю проблемою. Стисло, критично висвітлюючи роботи попередників, автор повинен назвати ті питання, що залишилися невирішеними, визначити своє місце у розв'язанні проблеми. Бажано закінчити цей розділ коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень у даній галузі.

У магістерській роботі в другому розділі можна обґрунтувати вибір напрямку досліджень, навести методи вирішення завдань та їх порівняльні оцінки, розробити загальну методика проведення досліджень.

У наступних розділах з вичерпною повнотою викладаються результати власних досліджень автора з висвітленням того нового, що він вносить у розробку проблеми. Студент повинен давати оцінку повноти вирішення поставлених задач, оцінку достовірності одержаних результатів, їх порівняння з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних праць.

Кожний розділ роботи повинен завершуватися чіткими висновками, що містять коротку суть отриманих результатів, їх практичну цінність.

Розділи можна поділяти на підрозділи та пункти. Пункти, якщо це необхідно, поділяють на підпункти. Кожний пункт і підпункт повинен містити закінчену інформацію, завершуватися логічними та чіткими висновками. Повні докази або подробиці дослідження можна розмістити у додатках.

3.6. Висновки.

У кваліфікаційній роботі окрім висновків після кожного розділу необхідно сформулювати висновки щодо дослідження, які мають відображати виконання поставлених завдань (прописані у вступі). Загальні висновки розташовують безпосередньо після викладення основної частини роботи, починаючи з нової сторінки. У висновках наводять оцінку одержаних результатів дослідження (наукову, практичну, соціальну цінність). Ця частина містить висновки автора стосовно суті проблеми, питань, що розглядались у роботі, можливих галузей використання здобутих результатів роботи.

У висновках необхідно наголосити на якісних та кількісних показниках отриманих результатів, викласти рекомендації щодо їх наукового та практичного використання.

Текст висновків необхідно поділити на пункти. Висновки охоплюють 3-5 сторінок.

3.7. Список використаних джерел. Наукове дослідження завершується списком використаних джерел, який починають з нової сторінки. Не рекомендується вживати у курсових (бакалаврських, магістерських) роботах інші назви цієї структурної частини («Література», «Бібліографія» чи інші). Перелік джерел, на які є посилання в основній частині роботи, наводять після висновків.

3.8. Додатки необхідно починати з нової сторінки. У додатках вміщують матеріал, який:

- є необхідним для повноти роботи, але включення його до основної частини роботи може змінити логічне та впорядковане уявлення про роботу;
- не може бути послідовно розміщений в основній частині роботи через великий обсяг або способи відтворення;
- може бути вилучений для широкого кола читачів, але є необхідним для фахівців.

У додатки, за необхідності, можна включити допоміжний матеріал, потрібний для повноти сприйняття дослідження, зокрема:

- формули та розрахунки;
- таблиці додаткових цифрових даних;
- інструкції, методики, опис алгоритмів і програм розв'язання задач на комп'ютерах, розроблених під час роботи над дослідженням;
- ілюстрації допоміжного характеру;
- додатковий перелік джерел, на які не було посилань у роботі, але які можуть викликати інтерес.

Додатки розміщують у порядку появи посилань на них у тексті роботи. Кожний додаток починається з нової сторінки, повинен мати заголовок, що друкується угорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки. Над заголовком

посередині рядка друкується слово «Додаток» і велика літера, якою позначається цей додаток. Додатки позначають не цифрами, а великими літерами української абетки (А, Б, В і т. д.), за винятком «Ь». Текст кожного додатка може бути поділений на розділи, що нумерують у його межах (наприклад А.1, А.2, тобто 1-й та 2-й відповідно розділи додатку А).

4. ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

4.1. Порядок подання літературних джерел у бібліографічному переліку. У текстовій частині студентської наукової роботи обов'язковими є посилання на використані літературні джерела. Такі посилання повинні відповідати їх порядковим номерам у списку, який складають одним із запропонованих способів:

- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків (найпоширеніший спосіб);
- у хронологічному порядку;
- за порядком появи посилань у тексті (цей спосіб зручний для користування, у ВАК України його вважають за найдоцільніший).

Список літератури має єдину наскрізну нумерацію.

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно подавати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць. Зокрема, потрібну інформацію щодо згаданих вимог містять такі стандарти:

1. *ДСТУ 3582-97. Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила;*
2. *ДСТУ 4163:2020 «Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів».*

3. *ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».*

Доцільним для студентських наукових робіт (курсівих, бакалаврських і магістерських) є алфавітно-нумераційний порядок розташування літературних джерел. Їх записують в алфавітному порядку за прізвищами авторів (якщо в авторів однакові прізвища, тоді їхню послідовність визначають ініціали; якщо використано декілька праць одного автора, то їх записують в алфавітному порядку за першими буквами назв цих публікацій, праці одного автора з однаковими назвами розташовують за хронологією) або за назвами творів, що не записані на окремого автора.

Насамперед записують літературу, яка видана кирилицею, потім – латинкою та мовами з особливою графікою (за алфавітом назв мов – арабською, грузинською, китайською тощо). Як правило, публікації мовами з особливою графікою подають в українській транслітерації або в перекладі запису українською мовою, тоді мову видання вказують через «– Араб., – Яп.».

Отже, основна вимога до укладання списку використаних джерел – це однотипне оформлення та дотримання чинного державного стандарту на бібліографічний опис документів і друкованих творів (*ДСТУ ГОСТ 7.1:2006*

«Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання»).

Список використаних джерел повинен становити до 70 позицій, серед яких щонайменше три іноземними мовами. Приклад оформлення різнотипових літературних джерел подано в Додатку 2.

4.2. Регламентація опису друкованих творів. Із 1984 р. в Україні діє державний стандарт, що відповідає Міжнародному стандартному бібліографічному описові (ISBD).

Існують відмінності у бібліографічному описі книг, серійних видань (періодичних, серійних, видань, які продовжуються), окремих частин видання (статей із журналів, збірників, енциклопедій; розділу, тому тощо), інших документів (дисертацій, звітів про науково-дослідну роботу, неопублікованих перекладів, карт, державних стандартів тощо). Відносно недавно виникла потреба в оформленні посилань на електронні інформаційні джерела. Однак в Україні поки що не прийнято остаточної форми їх запису, тому використовуються різні стилі оформлення посилань на джерела, опубліковані в Інтернеті (див. п. 4.7.).

4.3. Складові частини бібліографічного опису: інформація про автора, назва твору, вид видання, за потреби – дані про перевидання, доповнення або переклад, місце видання, дані про видавця, рік видання та обсяг публікації.

Інформація про авторів. У бібліографічному описі (як іноземною, так і українською мовами) обов'язковою вимогою є запис ініціалів після прізвища автора, хоча у виданні навпаки, наприклад:

<i>У виданні:</i>	<i>В описі:</i>
Марта Мальська	Мальська М.
Джон Едвін Мроз	Мроз Д.Е.
Heckscher, Eli	Heckscher E.
Robert E. Baldwin	Baldwin R.E.

Послідовність прізвищ авторів, подана у виданні зберігається, їх записують через кому (,). Якщо робота має *два або три автори*, тоді можна подати лише прізвище та ініціали першого і далі додати «та ін.» або «et al.» (у виданнях латинкою).

Видання, що мають *чотирьох і більше авторів* або не мають індивідуальних авторів записують за назвами, після чого через косу лінію (/) записують дані про авторів, у цьому випадку ініціали розміщують перед прізвищами.

Праці, що мають *понад чотири автора*, записують, вказуючи перших трьох і додають слова «та ін.» або «et al.». В описі не вказують дані про наукові ступені, вчені та почесні звання, посаду (проф., докт. геогр. наук, акад., Prof., Dr. тощо).

Назву роботи подають так, як вказано на титульному аркуші. Часто після назви подають другу назву (відомості, які пояснюють основну назву роботи), її наводять в описі після основної назви через двокрапку (:). За потреби, після назви уточнюються відомості про видання, наприклад: «Підручник», «Навч. Посібник», «Довідник», «Енцикл. словник», «Зб. статей», «Зб. наук. праць» тощо (слова в уточненні скорочують відповідно до норм ДСТУ 3582-97 Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі). Перед уточненням ставлять двокрапку (:).

Інформацію про *переклад* записують після назви через косу лінію (/), наприклад: «Пер. з англ.», «Пер. з нім.» або «Пер. з фр. В.Бойчука». Якщо праця має понад три автори, то після даних про переклад через крапку з комою (;) перелічують авторів.

Дані про *перевидання* і опис внесених змін (доповнене, перероблене тощо) вказують після даних про автора (-ів) і виділяють з обох боків тире (-). У науковій роботі є різниця між тире (-) і дефісом (-).

<i>У виданні:</i>	<i>В описі:</i>
Видання друге, виправлене	2-ге випр. вид.
3 перероблене і доповнене видання	3-є вид., перероб. і доп.
Fourth edition	4th ed.
Fünfte überarbeitet Auflage	5., überarb. Aufl.

Дані про те, у якому місті, хто і коли видав книгу записують після інформації про автора, назву книги, перевидання чи переклад.

Місце видання подають у називному відмінку. Після цього ставлять двокрапку (:). В українській мові прийнято скорочувати лише назву міста Київ (К.), інші: Львів, Харків, Чернівці тощо записують повністю. Для іноземних публікацій допускається скорочення назв міст: англійською – Нью-Йорк (N.Y.), Якщо у книзі зазначено два місця видання, то в описі їх подають через крапку з комою (;). Коли одна з двох назв міст не скорочується, тоді обидві подають повністю. Наприклад: «Київ; Львів» (однак «К.; Львів» буде помилкою!).

Якщо місце видання невідоме, тоді вказують перше зі словами «б.м.», тобто «без місця», для книг латинкою – «S.I.».

Назву видавництва записують коротко, без лапок і слова «видавництво».

<i>У виданні:</i>	<i>В описі:</i>
Київ, Видавництво «Либідь»	К.: Либідь
Львів, НВФ «Українські технології»	Львів: Укр. технології
Видавництво Львівського університету	Вид-во Львів. ун-ту
Oxford University Press	Oxford: Univ. Press

У назвах іноземних видавництв можуть вказуватись прізвище, ім'я та ініціали видавця. В описі подають тільки прізвище, не записують імені, ініціалів, слів «edition», «Verlag», «Inc.», «& Company, Limited» тощо:

<i>У виданні:</i>	<i>В описі:</i>
London, Edinburg, Glasgow, Chichester John Wiley & Sons, Ltd	London etc.: Hodge Chichester: Wiley

Якщо книгу видали спільно два видавництва, то у бібліографічному описі вказують обидва, наприклад:

Львів: Літопис; Київ: Основи
К.: Основи; Техніка

Якщо у книзі вказано три або більше видавництв, тоді записують перше зі словами «та ін.» (для книг, виданих латинкою – «etc.»).

Рік видання подають після назви видавництва через кому (,) арабськими цифрами, слово рік, число та місяць не записують. Після року ставлять крапку і тире (–).

Обсяг видання, тобто дані про загальну кількість сторінок і аркушів записують цифрами зі словом сторінка, яке скорочують: с. – в укр. мові; р.– англ.; S. – нім.; s – фр. До загальної кількості сторінок не зараховують сторінки з випускними даними, рекламою, анотацією тощо. Наприклад:

К.: Либідь, 2002. 244 с.

N.Y.: Wiley, 2000. 350 p.

Якщо у книзі нумерація сторінок вказана арабськими або (i) римськими цифрами, то в описі подають: 252 с. або ССLII с.

4.4. Бібліографічний опис книги може записуватися у двох варіантах: книга записується за прізвищем автора або за назвою.

На автора записується книга одного-трьох авторів, наприклад:

Дубович І. Країнознавчий словник-довідник. Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 2002. 587 с.

Street D., Vinter R.D., Perrow C. (1966) Organization for treatment. N.Y.: The Free Press; London: Collier-Macmillan Limited, 1966. 330 p.

Якщо авторами книги є понад три особи, тоді її записують або за назвою, або за прізвищем першого автора, наприклад:

Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 роки): Підручник / Л.Ф.Гайдуков, В.Г.Кремень, Л.В.Губерський та ін. К.: Либідь, 2001. 624 с.

або

Гайдуков Л.Ф. та ін. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 роки): Підручник / Л.Ф.Гайдуков, В.Г.Кремень, Л.В.Губерський та ін. К.: Либідь, 2001. 624 с.

Книгу колективного автора записують за назвою, наприклад: Статистичний щорічник України за 2020 р. / Держ. комітет статистики України. К.: Консультант, 2020. 662 с.

За такими ж правилами записують багатомовні видання, наприклад:

Антологія української юридичної думки / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАНУ ; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. Київ : Юрид. кн., 2002. Т. 1 : Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права. 568 с.

4.5. Бібліографічний опис наукових робіт, розповсюджених на правах рукопису. Такими роботами є магістерські роботи, кандидатські і докторські дисертації, автореферати дисертацій, а також депоновані рукописи. Складаючи опис, використовують інформацію, вказану на титульному аркуші роботи. Наприклад, у магістерській роботі:

Сябрук І. Рекреаційний комплекс Іспанії: Магістр. роб.: 8.030405 / ЛНУ імені Івана Франка. – Львів, 2004. 130 с.

у дисертаціях:

Паньків Н. М. Демогеографічний розвиток гірських районів Українських Карпат: 29.03.02 / ЛНУ імені Івана Франка. Львів, 2002. 237 с.

в авторефераті:

Любіцева О.О. Геопросторова організація туристичного процесу: Автореф. дис. докт. геогр. наук: 11.00.02 / КНУ імені Тараса Шевченка. 2003. 29 с.

4.6. Аналітичний бібліографічний опис – це опис частини твору: статті, розділу, частини, параграфа.

4.6.1. Бібліографічний опис статей, опублікованих у журналах. Журнальні статті (є найчисельнішим компонентом списку використаних джерел) описують за наступною схемою: прізвище автора (-ів), назва статті, (//), назва журналу (.), рік видання, номер журналу (або том і номер), (.), сторінки, на яких надрукована стаття. Приклад бібліографічного опису журнальної статті:

Худо В. Інформаційні технології в управлінні туризмом // Вісник Львів. ун-ту. Сер. міжн. відн. 2003. Вип.10. С.222-228.

Паньків Н.М. Лесик І.Й. Порівняльна характеристика сучасного стану готельних підприємств в розрізі адміністративних районів Львівської області // Вісник Львівського нац. ун-ту. Серія міжнародні відносини. 2018. Випуск 45. Львів: вид-во Львівського ун-ту, 2018. С. 339-345

4.6.2. Бібліографічний опис газетних статей. Газетні статті (є нечисельним компонентом списку використаних джерел) прийнято описувати за такою схемою: автор, назва статті, (//), назва газети, (.), рік видання, (.), число і місяць, (.), сторінки, на яких надрукована стаття (якщо газета має понад 16 сторінок). Наприклад:

Василина Сметана. Потяг, який майже не закінчується // Волинь. 2022, 5 листопада.

4.6.3. Бібліографічний опис статей, опублікованих у неперіодичних виданнях. Схема їх бібліографічного опису наступна: автор, назва статті, (//), назва збірника, (/), дані про наукового редактора, місце видання, (:), видавництво, рік видання. сторінки.

Наприклад:

Спільна доповідь щодо виконання Угоди про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС // Європейський Союз та Україна: Стратегія відносин в контексті розширення. Матер. міжн. конф. К.: К.І.С., 2003. С.143-181.

Feduń A. Główne kierunki ukraińsko-polskiej współpracy transgranicznej w warunkach procesu integracji europejskiej // Polska w systemie międzynarodowym w dobie integracji europejskiej / Pod red. M.Marczewskiej-Rytko. Puławy: Wyd. Puławsk. Szkoły Wyższ., 2001. S.141-145.

4.6.4. Бібліографічний опис частини твору. Подібний до згаданого у п.3.6.3 і складається за наступною схемою: автор, назва, (/), назва книги, (/), дані про наукового редактора, місце видання, (:), видавництво, рік видання, порядковий номер розділу (глави, частини), його автора та назву, сторінки, на яких надруковано розділ. Наприклад:

Міжнародні відносини (Історія. Теорія. Економіка): Навч. посібник / За ред. М.З.Мальського, Ю.М.Мороза. Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 2002. Розд.2. Мальський М.З., Мацяк М.М. Теорія міжнародних відносин. С.77-175.

The Baltic Sea Region. Cultures, Politics, Societies / Ed. by W.Maciejewski. Poznań: Ad Rem, 2002. Part B. The Political Landscape: Democracy, Multi-ethnicity and International Relations. P. 277-484.

4.7. Бібліографічний опис джерел, опублікованих у комп'ютерній мережі Internet (World Wide Web). Практикуються різні способи оформлення посилань на електронні інформаційні джерела, зокрема MLA, APA та ISO. Стандарт ISO 690-2 прийнятий Міжнародною організацією стандартизації і передбачає опис

джерела відповідно до вимог п.3.4-3.6, після чого зазначають у квадратних дужках [] слово *Цит.* (чи *Cited.*) і вказують дату відвідання сторінки в Internet. Потім подають: *Доступний з:* (або *Available from:*) <<http://www.....>> – адресу сторінки. Наприклад:

Львівський університет. Львів, 2000. – [Цит. 2001, 9 лютого]. – Доступний з <<http://www.franko.lviv.ua/general/aboutu.html>>.

Основні вимоги до випускної кваліфікаційної роботи (підготовка бакалаврів). КНУ імені Тараса Шевченка. – Київ, 2004. – [Цит. 2004, 10 грудня]– Доступний з: <http://unicyb.kiev.ua/Site_Ukr/bakalavr/kvalif.html>.

5. РЕФЕРАТ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

Завершальним етапом виконання бакалаврської роботи є анотація (до 5-7 стор.), магістерської – написання реферату іноземною мовою (за вибором студента). Вони призначені, щоби засвідчити практичний рівень володіння студентом іноземною мовою за фахом. У рефераті потрібно чітко та ґрунтовно розкрити зміст роботи.

У структурі реферату слід подати загальну характеристику роботи, її основний зміст (викладається за розділами) та висновки (наводяться повністю). Загальна характеристика роботи повинна містити суть досліджуваної проблеми, стан дослідження, запропоновані нові наукові положення та практичні рекомендації, а також кількість розділів, додатків, обсяг роботи, кількість використаної літератури. Завершує реферат глосарій (словник термінів), який налічує не менше 25 позицій.

Обсяг реферату іноземною мовою повинен становити 5-7 друкованих сторінок, їх нумерують окремо від сторінок магістерської роботи. Першою сторінкою є титульний аркуш реферату, який не нумерують (порядок його оформлення в Додатку С).

Анотація або реферат іноземною мовою підшивають разом із роботою у тверду палітурку після «Списку використаних джерел і літератури» та «Додатків».

6. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТ РОБОТИ

Написання та захист курсової роботи проводиться відповідно до графіку, затвердженого кафедрою. Безпосередньо захист курсової роботи відбувається на відкритому засіданні комісії у складі наукового керівника та 2-3 членів кафедри.

Написання випускної кваліфікаційної роботи та її захист перед ДЕК – один із головних завершальних етапів державної атестації випускників, що регламентується «Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах». На початку навчального року студент повинен обрати тему кваліфікаційної роботи та узгодити її з науковим керівником, як правило, викладачем кафедри. На консультації з науковим керівником уточнюється тема роботи, зміст дослідження, інструментарій, методи, література та ін. Кожний пункт змісту дослідження слід відобразити у тексті випускної роботи.

Випускна кваліфікаційна робота має бути написана у визначений термін і вчасно подана на кафедру у твердому переплетенні (що фіксується у спеціальній книзі методистом).

Термін подання роботи на кафедру: за три тижні до захисту. Кафедра призначає рецензента, як правило, представника іншої кафедри. Ознайомитися з відгуком наукового керівника та рецензією можна особисто за тиждень до захисту.

До захисту бакалаврських (магістерських) робіт допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану та освітньо-професійної програми з відповідного напрямку підготовки (спеціальності).

Допуском до захисту бакалаврської (магістерської) роботи є список студентів-випускників, затверджених деканом факультету.

Для захисту випускних кваліфікаційних робіт *бакалаврів* у ДЕК подають:

- виконану випускну кваліфікаційну роботу бакалавра;
- письмовий відгук наукового керівника;
- письмову рецензію на роботу бакалавра.

Для захисту *магістерської* роботи у ДЕК подають:

- виконану випускну кваліфікаційну роботу магістра з надписом на ній висновку завідувача випускаючої кафедри про допуск студента до захисту;
- письмовий відгук наукового керівника з аналізом роботи студента щодо виконання магістерської роботи;
- письмову рецензію на магістерську роботу.

Робота подається у двох друкованих примірниках у твердих палітурках (у першому підшивають завдання на виконання роботи) з підписом студента, наукового керівника і консультанта з іноземної мови (при потребі). Студент також подає електронний варіант тексту роботи на магнітному диску (CD) з комп'ютерним варіантом роботи у форматі Word 2000, Word 2013 або Word 2020. Рисунки та допоміжні зображення в роботі можуть бути виготовлені у вищезгаданому форматі. Структура роботи повинна повністю відповідати її друкованому варіанту, включаючи титульний аркуш, додатки та анотацію іноземною мовою.

Перелік підрозділів і організацій, які можуть давати рецензію на бакалаврську (магістерську) роботу визначає Вчена рада факультету.

До ДЕК можуть подаватися й інші матеріали, що характеризують наукову та практичну цінність виконаної бакалаврської або

магістерської роботи: друківані статті за темою роботи; документи, що вказують на практичне застосування роботи; макети, зразки матеріалів тощо.

Захист бакалаврських або магістерських робіт, як і складання державних іспитів проводиться на відкритому засіданні ДЕК при обов'язковій присутності Голови комісії або його заступника.

Для захисту випускної кваліфікаційної роботи студентові надається 10-15 хвилин. За цей час він повинен коротко доповісти про результати проведених наукових досліджень з використанням необхідного ілюстративного матеріалу (таблиць, схем, діаграм). У доповіді треба відзначити актуальність тематики та новизну результатів, наукову і практичну цінність виконаної роботи. Запитання на захисті можуть задавати не лише члени ДЕК, але й присутні (з дозволу Голови ДЕК).

Звітними документами про захист випускних кваліфікаційних робіт студентами старших курсів є:

- виконана випускна кваліфікаційна робота;
- письмовий відгук наукового керівника;
- письмова рецензія на випускну роботу;
- протокол засідання ДЕКу.

Процедура публічного захисту кваліфікаційних робіт та критерії оцінювання студентських наукових робіт.

Результати захисту курсової (бакалаврської, магістерської) роботи визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно» або «незадовільно» з урахуванням якості виконання всіх частин роботи та її захисту. Оцінка за курсову заноситься до залікової книжки студента та в екзаменаційну відомість. Оцінка за бакалаврську чи магістерську роботу виставляється на закритому засіданні ДЕК і оголошується її Головою усім присутнім на відкритому засіданні. Визначаючи оцінку, члени ДЕК зважають на якість роботи, рівень наукової та практичної підготовки студента.

Наукова робота, в якій чітко викладений матеріал на основі власної оцінки спеціально підібраних джерел країнознавчої та туристичної літератури (зазвичай в окремому методологічному розділі), використані наукові підходи та методи дослідження, а на підставі самостійно проведеного дослідження досягнуто певних результатів, що дало змогу зробити аргументовані висновки та обґрунтувати власні пропозиції, може бути оцінена на *«відмінно»*.

Якщо робота містить вичерпну систематизовану інформацію за обраною темою, у ній студент зробив оцінку використаних джерел, чітко сформулював мету та завдання дослідження, зробив логічні висновки та обґрунтував власні пропозиції, тоді така робота заслуговує на оцінку *«добре»*.

Студентська наукова робота, в якій розкрито обрану тему, але лише на основі реферування опублікованих джерел, не зроблено самостійних аргументованих висновків, може бути оцінена тільки на *«задовільно»*.

Коли захист бакалаврської (магістерської) роботи визнається *незадовільним*, тоді державна комісія встановлює, чи може студент подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний написати бакалаврську (магістерську) роботу на нову тему, визначену кафедрою.

Всі звітні документи після захисту випускних кваліфікаційних робіт передаються до деканату факультету.

Захист кваліфікаційної роботи відбувається на засіданні Державної екзаменаційної комісії публічно у формі наукової дискусії.

Процедура захисту охоплює наступні етапи:

- оголошення головою ДЕКу захисту роботи;
- доповідь студента про результати дослідження;
- відповідь студента на запитання від членів ДЕК;
- оголошення відгуку науковим керівником;
- оголошення рецензії рецензентом;

- відповідь студента на зауваження та рекомендації рецензента;
- заключне слово студента;
- рішення комісії про оцінку кваліфікаційної роботи.

Досвід роботи Державних екзаменаційних комісій свідчить, що найтиповішими недоліками у виконанні кваліфікаційних та їхнього захисту є:

- зміст роботи частково або повністю не розкриває тему;
- теоретико-методологічна частина не відповідає аналітичній та розділу з прогнозом чи рекомендаціями щодо розвитку об'єкту дослідження. Необхідно дотримуватися логічної послідовності виконання кваліфікаційної роботи згідно схеми: тема-мета-завдання-наукова новизна-висновки;
- обсяг роботи та її технічне оформлення не відповідають вимогам, робота виконана неохайно, з граматичними та орфографічними помилками;
- список використаних джерел демонструє застарілі матеріали і не відповідає сучасній актуальності дослідження;
- недостатньо ґрунтовно проведено дослідження предмету, основний акцент здійснено на об'єкт дослідження;
- робота недостатньо аргументована ілюстративним матеріалом;
- оформлення та кількість використаних джерел не відповідає вимогам;
- текст перевантажений занадто детальною інформацією, що вузько, не цілісно, відображає сучасний стан об'єкту дослідження, такі матеріали доцільно помістити у додатки;
- з недотриманням вимог оформлено цитування в тексті та літературні джерела.

Студентам необхідно це врахувати при написанні кваліфікаційних робіт задля уникнення непорозумінь при захисті та отримання неналежної оцінки.

7. КЕРІВНИЦТВО СТУДЕНТСЬКИМИ НАУКОВИМИ РОБОТАМИ, ЇХ РЕЦЕНЗУВАННЯ

Керівництво студентськими науковими роботами доручається кваліфікованим викладачам університету.

До обов'язків наукового керівника належать:

- надавати допомогу студентові у виборі теми, складанні плану (змісту) роботи; доборі літератури, визначенні методології та методів дослідження;
- аналізувати зміст роботи, висновки та кінцеві результати дослідження;
- визначати терміни та контролювати виконання основних частин роботи;
- доповідати на засіданні кафедри про стан виконання та завершення роботи студентом;
- дати відгук на роботу.

Автор бакалаврської (магістерської) роботи після її завершення у визначені кафедрою терміни повинен отримати до захисту письмовий відгук наукового керівника та рецензію від рецензента.

У відгуку наукового керівника зазначається: актуальність теми, ступінь наукового та практичного значення роботи, використання методів наукового дослідження, рівень самостійності студента у виконанні роботи, новизну поставлених завдань і оригінальність їх вирішення, вміння логічно, послідовно та аргументовано викладати матеріал, можливість практичного застосування кінцевих результатів дослідження, а також висновок про

відповідність поданої до захисту роботи вимогам, що ставляться перед бакалаврськими (магістерськими) роботами.

Рецензію на бакалаврську (магістерську) роботу надає викладач кафедри. У ній можуть висвітлюватися частково ті ж питання, що й у відгуку, однак особливу увагу звертають на таке: вміння застосовувати теоретичні знання для вирішення конкретних практичних завдань, наявність у роботі пропозицій і рекомендацій автора, їх новизна, перспективність і практична цінність, достовірність результатів дослідження та обґрунтованість висновків, стиль викладу матеріалу, недоліки роботи.

Рецензент, як і науковий керівник, оцінює бакалаврську (магістерську) роботу за чотирибальною системою.

8. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність” [Електронний ресурс] : Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 3, ст.25. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text> .

2. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій» від 12.01.17 р. № 40 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text> (дата звернення 25.02.2023).

3. Мальська М.П., Пандяк І.Г. Організація наукових досліджень: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури.2017. 136 с.

4. Мальська, В.Худо, М.Рутинський, А.Гришук. Магістерські та дипломні роботи: Методика організації наукових досліджень, рекомендації щодо написання та основні вимоги до оформлення. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 39 с.

5. Паньків Н.М. Ховалко А.Б. Навчально-методичні вказівки для виконання практично-семінарських занять та самостійної роботи студентів. Львів: Вид. Центр ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 63 с.

6. Студентські наукові роботи (курсіві, бакалаврські та магістерські): Методичні рекомендації до написання, оформлення та захисту студентських наукових робіт (для студ. спеціальності «країнознавство»). 2-ге вид., доп. / Владімірова Н.А., Занько Ю.С., Федунь О.В., Худо В.В. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2008. 28с.

7. ДСТУ 3582-97. Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила.

8. ДСТУ 4163:2020 «Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів».

9. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

10. ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання». URL: https://science.kname.edu.ua/images/dok/derzhstandart_3008_2015.pdf.

11. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/podii/2017/06_21_posylannia/dstu_8302.pdf.

12. Методичні рекомендації для написання курсових робіт / уклад. А.Ю. Нашинець-Наумова, І.А. Грицяк. Київ : КУБГ, 2020. 26 с.

13. Основні вимоги до оформлення списку літератури за новими стандартами: методичні рекомендації / уклад.: М. П. Гребенюк, Г. З. Шевчук. Луцьк: ВІППО, 2019.60 с. URL: <http://vippo.org.ua/files/pedposhyk/spuslit-1557135224.pdf> (дата звернення 25.02.2023).

14. Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка : Офіційний сайт ЛНУ імені Івана Франка. URL: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf (дата звернення 25.02.2023).

15. Положення про екзаменаційну комісію у Львівському національному університеті імені Івана Франка : Офіційний сайт ЛНУ імені Івана Франка. URL: <http://education-quality.lnu.edu.ua/accreditation/university-documents/> (дата звернення 25.02.2023).

16. Положення про організацію освітнього процесу у Львівському національному університеті імені Івана Франка : Офіційний сайт ЛНУ імені Івана Франка. URL: <https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/06/S22C-6e18062115060-1.pdf> (дата звернення 25.02.2023).

17. Положення про Центр забезпечення якості освіти Львівського національного університету імені Івана Франка : Офіційний сайт ЛНУ імені Івана Франка. URL: <https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/03/reg-education-quality.pdf> (дата звернення 25.02.2023).

ДОДАТОК А

Зразок титульного аркуша курсової та кваліфікаційної робіт

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Географічний факультет
Кафедра туризму

Пояснювальна записка
(до курсової роботи)
до кваліфікаційної роботи
Бакалавр, магістр

на тему
Особливості розвитку активного туризму в Україні

Виконав:
Студент 4-го курсу, групи ГРТ-41с
Напряму підготовки(спеціальності)
6.140103 «Туризм»
Возів О.М.

Керівник к.г.н., доцент
Паньків Наталія Мирославівна

Львів 2023

ДОДАТОК В

Приклади оформлення бібліографічного списку використаних джерел у наукових роботах [Мальська М.П., Пандяк І. Г. *Методологія та організація наукових досліджень. Навчальний посібник.* К.: Центр навчальної літератури, 2016. 171 с.]

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Бібліографічний опис документів здійснюється згідно ГОСТів:	ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1-2003, IDT)». К. : Держстандарт України, 2007.
Слова і словосполучення скорочуються згідно до:	1. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила : (ISO 4:1984, NEQ ; ISO 832:1994, NEQ). ДСТУ 3582:2013. – [Чин. від 2014-01-01]. – Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. – 14 с. – (Національний стандарт України). 2. ГОСТ 7.12.93 «Библиографическая запись. Сокращения слов на русском языке. Общие требования и правила».
Книги: Один автор	1. Василій Великий. Гомілії; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. Львів : Свічадо, 2006. 307 с. (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV–V ст. ; № 14). 2. Коренівський Д.Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах. К. : Ін-т математики, 2006. 111 с. 3. Матюх Н.Д. Що дорожче срібла-золота. К. : Асамблея діл. кіл : Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. 311 с. 4. Шкляр В. Елементал : [роман] . Львів : Кальварія, 2005. 196 с.

1	2
Два автори	<p>1. Матяш І.Б., Мушка Ю. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині : історія, спогади, арх. док. К.: Києво-Могилян. акад., 2005. 397с.</p> <p>2. Мартиненко З. Е., Макар І. В. Управління підприємством: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2017. 296 с.</p> <p>2. Ромовська З.В., Черняк Ю. В. Сімейне законодавство України. К.: Прецедент, 2006. 93 с.</p> <p>3. Суберляк О.В., Баштанник П.І. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] Львів : Растр-7, 2007. 375 с.</p>
Три автори	<p>1. Тарнавська Г. Я., Марценюк Н. С., Герасимова Т. М. Фінанси : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2017. 412 с.</p> <p>2. Пустовенко В. В., Максименко І. Л., Яким А.С. Безпека життєдіяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2017. 348 с.</p>
Чотири автори	<p>1. Інновації : навч. посіб. / Гуревич Д. Т., Чекан О. С., Грибан О. М., Макарова В. В. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 389 с.</p> <p>2. Вища математика : конспект лекцій / Ткачук Т.С. та ін. Київ, 2015. 82 с.</p>
П'ять і більше авторів	<p>1. Операційний менеджмент : підручник / С. М. Поплавська та ін. Київ : ЦУЛ, 2011. 267 с.</p> <p>2. Охорона праці : навч. посіб. / О. І. Подольська та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2017. 264 с.</p> <p>3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : станом на 10 жовт. 2017 р. / К. І. Мягченко та ін. ; за заг. ред. І. М. Ливанова. Київ : ЦУЛ, 2017. 428 с.</p>
Без автора	<p>1. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. К. : Грані-Т, 2007. 119 с.</p> <p>2. Воскресіння мертвих : українська барокова драма : антологія / [упорядкув., ст, пер. і прим. В.О. Шевчук]. К. : Грамота, 2007. 638 с.</p> <p>3. Тіло чи особистість? Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі та графіці кінця ХІХ – початку ХХ століття : антологія / упоряд.: Л. Таран, О. Лагутенко]. К. : Грані-Т, 2007. 190 с.</p>

1	2
	<p>4. Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : [зб. наук. праць / наук. ред. Каліущенко В. та ін.]. Чернівці : Рута, 2007. 310 с.</p>
<p>Багатотомний документ</p>	<p>1. Енциклопедія рослин / редкол.: І. М. Деркач та ін. Київ : ЦУЛ, 2016. Т. 8. 812 с.</p> <p>2. Безруков В. Д. Поэзия : в 2 т. / ред. изд.: Л. Г. Мороз, А. Г. Мягченко; авт. вступ. ст. А. В. Сипина. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницького, 2016. Т. 2. 206 с.</p> <p>3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницького, 2017. Т. 1. 382 с.</p> <p>4. Бюджетна система України: історія, стан та перспективи : у 3 т. / Акад. прав. наук України. Львів : Право, 2012. Т. 2 : Бюджетний менеджмент / заг. ред. Ю. П. Бубряка. 476 с.</p> <p>5. Кучеренко Н. П. Казначейська справа : в 6 т. Київ : Право, 2016. Т. 3 : Контроль у системі Державного казначейства. 432 с.</p> <p>6. Дендрофлора України. В 12 т. Т. 2. Дикорослі та культивовані дерева і кущі. Вип. 1. Покритонасінні / Л. І. Перхоненко. Київ : Наукова думка, 2012. 200 с.</p>
<p>Матеріали конференцій, з'їздів</p>	<p>1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. Молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11–13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Х. : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва, 2000. 167 с.</p> <p>2. Кібернетика в сучасних економічних процесах : зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. К. : ІСОА, 2002. 147 с.</p> <p>3. Матеріали ІХ з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. інформ. бюл. К. : Асоц. укр. банків, 2000. 117 с.</p>

1	2
	<p>4. Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій : праці конф., 6–9 черв. 2000 р., Київ. Т. 2 / відп. ред. В.Т. Трощенко. – К. : НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. – С. 559–956, XIII, [2] с. – (Ресурс 2000).</p> <p>5. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій : зб. наук. праць / наук. ред. В. І. Моссаковський. – Дніпропетровськ : Навч. кн., 1999. 215 с.</p> <p>6. Ризикологія в економіці та підприємстві : зб. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України, Держ. податк. адмін. України [та ін.]. К. : КНЕУ : Акад. ДПС України, 2001. 452 с.</p>
Препринти	<p>1. Шиялев Б.А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA сподкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Шиялев Б.А., Воеводин В.Н. – Х. ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с. (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр “Харьк. физ.-техн. ин-т” ; ХФТИ 2006-4).</p> <p>2. Панасюк М.І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / Панасюк М.І., Скорбун А.Д., Сплошной Б.М. Чернобыль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. – (Препринт / НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).</p>
Словники	<p>1. Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В.Л.]. – Х. : Халімон, 2006. 175, [1] с.</p> <p>2. Тимошенко З.І., Тимошенко О.І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. К. : Європ. ун-т, 2007. 57 с.</p> <p>3. Українсько-німецький тематичний словник [уклад. Н. Яцко та ін.]. К. : Карпенко, 2007. 219 с.</p> <p>4. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. 2-ге вид., оновл. К. : К.І.С., 2006. 138 с.</p>

1	2
Атласи	<p>1. Україна : екол.-геогр. атлас : присвяч. всесвіт. дню науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії ген. конф. ЮНЕСКО / [наук. редкол.: С.С. Куруленко та ін.] ; Рада по вивч. продукт. сил України НАН України [та ін.] . / [наук. редкол.: С.С. Куруленко та ін.]. К. : Варта, 2006. 217 с.</p> <p>2. Анатомія пам'яті : атлас схем і рисунків провідних шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах пам'яті : посіб. для студ. та лікарів / О.Л. Дроздов, Л.А. Дзяк, В.О. Козлов, В.Д. Маковецький. – 2-ге вид., розшир. та доповн. Дніпропетровськ : Пороги, 2005. 218 с.</p> <p>3. Куерда Х. Атлас ботаніки / Хосе Куерда ; [пер. з ісп. В.Й. Шовкун]. Х. : Ранок, 2005. 96 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. Офіц. вид. К. : Парлам. вид-во, 2006. 207 с.</p> <p>2. Медична статистика : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В.М. Заболотько. К. : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. 459 с.</p> <p>3. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій : СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. Офіц. вид. К. : ГРІФРЕ : М-во палива та енергетики України, 2007. VI, 74 с.</p>
Стандарти	<p>1. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. – [Чинний від 2006-01-01]. К. : Держспоживстандарт України 2006. IV, 231 с. (Національний стандарт України).</p> <p>2. Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 ДСТУ ISO 6107-9:2004. [Чинний від 2005-04-01]. К. : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. (Національні стандарти України).</p>

1	2
	<p>3. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. [Чинний від 2007-01-01]. К. : Держспоживстандарт України, 2007. IV, 18 с. (Національний стандарт України).</p>
Каталоги	<p>1. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И.В., Павлюкова В.А. ; ред. Иванов В.Л.]. Львов : НТЦ "Леонорм-стандарт", 2006 (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 5. 2007. – 264 с. Т. 6. 2007. 277 с.</p> <p>2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / [авт.-упоряд. М. Зобків та ін.]. Львів : Новий час, 2003. 160 с.</p> <p>3. Університетська книга : осінь, 2003 : [каталог]. [Суми : Унів. кн., 2003]. 11 с.</p> <p>4. Горницкая И. П., Ткачук Л. П. Каталог растений для работ по фитодизайну. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с.</p>
Бібліографічні показники	<p>1. Куц О., Вацеба О. Бібліографічний показчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році. Львів : Укр. технології, 2007. 74 с.</p> <p>2. Систематизований показчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997–2005 роки / [уклад. Кириш Б.О., Потлань О.С.]. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. 11 с. (Серія: Бібліографічні довідники ; вип. 2).</p>
Дисертації	<p>1. Паньків Н.М. Демогеографічний розвиток гірських районів Українських Карпат: дис. канд. геогр. наук: 29.03.02. Львів, 2002. 237 с.</p> <p>2. Винниченко О. М. Контроль соціально-економічного розвитку промислових підприємств : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Київ, 2018. 344 с.</p>

1	2
Автореферати дисертацій	<p>1. Петров О. Г. Музикотерапія : автореф. дис. ... канд. псих. наук : 12.00.06. Київ, 2009. 40 с.</p> <p>2. Любіцева О.О. Геопросторова організація туристичного процесу: автореф. дис... докт. геогр. наук: 11.00.02. Київ. 2003. 29 с.</p>
Авторські свідоцтва	<p>1. А. с. 1007970 ССРСР, МКИЗ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В.Г. Кемайкин (СССР). № 3360585/25-08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12.</p>
Патенти	<p>1.Спосіб лікування гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	<p>1. Козіна Ж.Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж.Л. Козіна . 2007. № 6. С. 15–18, 35–38.</p> <p>2. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібліотечний вісник. 006. № 6. С. 14–17.</p> <p>3. Корнійчук Т. О. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності. Педагогіка : навч. посіб. / за заг. ред. Т. О. Корнійчука. Київ, 2017. С. 195–197.</p> <p>4. Ма Шуїн Проблеми психологічної підготовки в системі фізкультурної освіти / Ма Шуїн // Теорія та методика фізичного виховання. 2007. № 5. С. 12–14.</p> <p>5. Регіональні особливості смертності населення України / Л.А. Чепелевська, Р.О. Моїсеєнко, Г.І. Баторшина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2007. № 1. С. 25–29.</p> <p>6. Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова ; пер. з англ. Н.М. Середи // Банки та банківські системи. 2007. Т. 2, № 2. С. 13–20.</p>

1	2
	<p>7. Зеров М. Поетична діяльність Куліша // Українське письменство ХІХ ст. Від Куліша до Винниченка : (нариси з новітнього укр., письменства) : статті / Микола Зеров. Дрогобич, 2007. С. 245–291.</p> <p>8. Чорний Д. Міське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації / Д.М. Чорний // По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України : (кінець ХІХ–початок ХХ ст. / Д.М. Чорний. Х., 2007. Розд. 3. С. 137–202.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Україна очима дітей : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Туристські ресурси України : підручник / М. М. Покоłodна, Т. В. Гордієнко, І. Л. Полчанінова: http://eprints.kname.edu.ua/ (дата звернення 24.02.03)</p>

ДОДАТОК С

Титульний аркуш реферату магістерської роботи
(оформляється іноземною мовою)

Ministry of Education and Science of Ukraine
Ivan Franko National University of Lviv

Geography Faculty
Tourism Department
Department of Foreign Languages for Sciences

ANNOTATION
of the Master's Paper
DESTINATIONS OF RELIGIOUS TOURISM
IN THE IVANO-FRANKIVSK
REGION: CURRENT STATE AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Submitted by
6th year student, group GRTM-12,
specialty 242 «Tourist activity»

Harmata Marta
Academic supervisor
Kadnichanskiy D. A.
Language supervisor
Salamakha M.Y.

Lviv- 2023

ДОДАТОК D

Зразки змісту курсової, бакалаврської та магістерської роботи

Зразок змісту курсової роботи

З М І С Т

Вступ.....
Розділ 1.....
Розділ 2
Розділ 3.....
Висновки.....
Список використаних джерел і літератури.....
Додатки.....

Зразок змісту бакалаврської та магістерської роботи

З М І С Т

Перелік умовних позначень (за необхідності).....	
Вступ.....	
Розділ 1. Назва першого розділу.....	
1.1. Назва першого підрозділу 1-го розділу.....	
1.2. Назва другого підрозділу.....	
1.3. Назва третього підрозділу.....	
Розділ 2. Назва другого розділу	
2.1. Назва першого підрозділу 2-го розділу.....	
2.1.1. Назва першого пункту 2-го підрозділу.....	
2.1.2. Назва другого пункту.....	
2.2. Назва другого підрозділу.....	
2.3. Назва третього підрозділу.....	
Розділ 3. Назва третього розділу	
3.1. Назва першого підрозділу 3-го розділу	
3.2. Назва другого підрозділу.....	
3.3. Назва третього підрозділу	
Висновки	
Список використаних джерел	
Додатки	

ДОДАТОК Е

Завдання до кваліфікаційної роботи студента

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ІВАНА ФРАНКА**

Факультет _____

Кафедра _____

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____

Напрямок підготовки _____

(шифр і назва)

Спеціальність _____

(шифр і назва)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри _____

“ ____ ” _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ (МАГІСТЕРСЬКУ) РОБОТУ СТУДЕНТУ

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені Вченою радою факультету від 27. 06. 2022 р. протокол № 5

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) _____

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної (магістерської) роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка

Студент _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

ДОДАТОК Є

Приклад тематики кваліфікаційних робіт

«Можливості інноваційної діяльності в закладах лікувально-оздоровчого туризму на прикладі санаторію «Квітка полонини» ТОВ «Сузір'я»
«Франчайзинг як система інноваційного розвитку в готельно-ресторанній справі: сучасний стан та перспективи»
«Сучасний стан та перспективи розвитку спортивно-оздоровчого туризму Чернівецької області»: міжнародний досвід.»
«Сучасні тенденції та перспективи розвитку світової мережі готелів «Reikartz Group» в Україні»
«Дестинації замкового туризму в Чехії: сучасний стан та перспективи розвитку»
«Новітні технології у галузі туризму: міжнародний досвід та перспективи застосування в Україні»
«Карпатський регіон - як міжнародна туристична дестинація»
«Розвиток курорту Сатанів у контексті міжнародного досвіду»
«Порівняльна характеристика розвитку винного туризму в Закарпатті та в Тоскані»
«Фестивальний туризм Полтавщини: національний і міжнародний вимір»
«Вплив воєнних конфліктів на сферу гостинності: світовий досвід та українські реалії»
«Міжнародний досвід розвитку сталого туризму у національних природних парках Західної України»
«Сучасний стан і перспективи розвитку екологічного туризму в НПП «Подільські Товтри»: міжнародний досвід»
«Поствоєнна ревіталізація туризму: адаптація досвіду країн світу»

Закінчення дод. Є

«Маркетинг-менеджмент суб'єктів туристичного бізнесу на прикладі ТЗОВ СП «Трайде́нт Консалтінг та Інвестиції» міста Львова»
«Дестинації релігійного туризму Івано-Франківської області: сучасний стан та перспективи розвитку»
«Геотуризм Придністров'я»
«Туристичний бренд як інструмент підвищення конкурентоспроможності України у поствоєнний період»
«Гірськолижні центри Львівської області: сучасний стан і перспективи розвитку»
«Культурний туризм Приазов'я: стан, виклики та стратегії розвитку»
«Сирний туризм як перспективний напрям розвитку гастротуризму Західної України»
«Сучасний стан та перспективи розвитку спортивно - подієвого туризму Львівської області»
«Перспективні напрями стратегічного розвитку та відновлення туристичного бізнесу України у поствоєнних умовах»
«Перспективні напрямки розвитку лікувально-оздоровчого туризму Львівської області: воєнний та поствоєнний періоди»